

**EESTI KIRJANDUSMUSEUMI
SÜNDMUSTE KROONIKA 2006**

Annela Oona

- 13. jaanuar** Etnomusikoloogia osakonna arvutipõhise helisalvestustehnika demopäev. Teoreetiliste ettekannetega esinesid Triinu Ojamaa, Janika Oras, Taive Särg ja Eduard Tamm. Jaan Tamm demonstreeris praktilist tööd süsteemiga, salvestades Liinat'suraq laule.
- 13. veebruar** Eesti Kultuuriloo ja Folkloristika Keskuse seminar "Vadjalaste kirjeldamise keskaegsed allikad: faktoloogiat ja tõlgendusi". Loenguga esines Ergo-Hart Västrik.
- 20. veebruar** Eesti Vabariigi president Arnold Rüütel andis kätte Eesti Vabariigi presidendi preemia möödunud aasta parimatele rahvaluulekogujatele. 2005. aastal Eesti Rahvaluule Arhiivi laekunud kaastööde põhjal said rahvaluulepreemia laureaatideks Jüri Metsalu ja Tiit Birkan. Pidulikul aktusel austati ka teisi arhiivi tublimaid kaastöölisi, Anu Korb tutvustas CD-antoloogiat "Siberi eestlaste laulud" ja Triinu Ojamaa artiklikogumikku "Pärimusmuusikast populaarmuusikani". Muusikalist vaheldust pakkus ansambel Tsõdsõpujaleelo.
- 27. ja 28. veebruar** Eesti Folkloori Instituudi, Eesti Kirjandusmuuseumi folkloristika osakonna, Eesti Kultuuriloo ja Folkloristika Keskuse korraldatud III interdistsipli-

naarne seminar “Inimene ja (lemmik)loomad”. Seminaril esinesid Piret Voolaid, Liina Paaes, Marju Kõivupuu, Ave Tupits, Eda Kalmre, Ellen Pärn, Ell Vahtramäe, Maarja Vaino, Maris Saar, Max Linna-mägi, Maarja Kaaristo, Ülo Siimets, Mare Kõiva, Loone Ots, Neeme Kahusk, Kadri Vider, Külli Valk, Enn Ernits, Mall Hiiemäe ja Taive Särg. Ka oli võimalik tutvuda Ülenurme Põllumajandusmuuseumi väljapaneku ja Sven Začeki loodusfotodega. Seminari esimese päeva lõppedes esitleti eelmise seminari kogumikku ning külalisena astus laulude ja lugudega üles Thea Kristal (<http://www.folklore.ee/rl/fo/konve/loomaiii/>).

- 3. märts** Mart Laari raamatu “Sinimäed 1944” esitlus. Ettekandega esines autor.
- 3. märts – 31. märts** Eesti Rohelise Liikumise fotonäitus “Kagu-Eesti ris tipuud”.
- 14. märts** Emakeelepäeval esitleti Eesti Kirjandusmuuseumi aastaraamatut “Paar sammukest” XXII, mida tutvustas Ergo-Hart Västrik. Samas kuulutati välja ja anti üle Gustav Suitsu nimeline luulestipendium Kristiina Ehinile luulekogu “Kaitseala” eest. Žürii tegi kokkuvõtteid tööst, oma luulet esitas stipendiaat. Traditsiooniliselt vaid sellel päeval näidatavat väljapanekut Kristian Jaak Petersoni käsikirjalistest materjalidest ja trükistest kommenteeris Heino Räim.
- 16. märts** Linastus Andres Söödi film “Neljakümnes sõda”, mis käsitleb Narva pataljoni kujunemislugu ja võitlusteed. Kohal oli ka autor.
- 5. aprill** Traditsiooniline eluloopäev teemal trauma ja mälu. Eluloopäeva esimeses osas “Räägitud mälestused”

vaadeldi, kuidas inimesed jutustavad dramaatilistest aegadest. Katkendeid mälestustest esitas Tuuli Otsus. Ühtlasi esitleti mälestusteraamatut “Sõja ajal kasvanud tüdrukud”. Eluloopäeva lõpetas ajakirjanik Imbi Paju, kelle film “Tõrjutud mälestused” esitab küsimusi, mida varem ei ole julgetud esitada.

19. ja 20. aprill Eesti Kirjandusmuuseum ja Soome Kirjanduse Selts korraldasid SKSi 175. aastapäeva tähistamiseks ühisseminari “Keel ja identiteet”, kus esinesid Tuomas S. Lehtonen, Janika Kronberg, Peeter Tulviste, Arvo Krikmann, Tiina Kirss, Riho Grünthal, Anna Makkonen, Mare Kõiva, Senni Timonen, Pauliina Latvala, Sirje Olesk ja Marek Tamm.

25. aprill Ettekandepäev “Paul Ariste ja soome-ugri pärand”, mille kavas olid soome-ugri rahvaste teemalised ettekanded ja raamatu “Komi rahvaluulet. Kogunud P. Ariste” II osa esitus. Esinesid Marje Joalaid, Nikolay Kuznetsov ja Mart Vabar. Kohapeal oli võimalik kuulata komi muusikat ja maitsta komi toitu.

26. aprill Grandi “Eesti XX sajandi alguse kirjandus Euroopa kultuuri mõjuväljas: Noor-Eesti ideoloogia ja esteetika kujunemine ning retseptioon” raames seminar vene kirjandusest 20. sajandi alguses. Esinesid Peeter Torop, Lea Pild ja Ülle Pärli.

26. ja 27. aprill Noorte folkloristide ja etnoloogide konverents “Noorte hääled” Eesti Kirjandusmuuseumi ja Eesti Rahva Muuseumi saalis. Seniseid noorteadlaste konverentsi liites korraldasid Eesti Rahva Muuseum ja Eesti Kirjandusmuuseum esmakordselt ühise konverentsi. Kahe päeva jooksul oli võimalik saada ülevaade enam kui kahekümne nooruurija töö

tulemustest. Esinesid Mirjam Somelar, Reeli Reinaus, Lembi Sepp, Helen Kästik, Kristel Lelumees, Elo Kuuste, Katre Kikas, Andreas Kalkun, Kanni Labi, Elo-Hanna Seljamaa, Anne Kalf, Nele Katvel, Piret Niinre, Prita Purre, Karin Valk ja Helen Kõmmus (<http://www.folklore.ee/rl/era/nt/>).

- 7. mai** Tartu Ülikooli ajaloomuuseumis kõnekoosolek “Naine eesti eluloos”, millega tähistati Rutt Hinrikuse 60. sünnipäeva. Esinesid Janika Kronberg, Piret Noorhani, Tiina Kirss ja Mirjam Hinrikus. Esitleti sarja “EKLA töid kirjandusest ja kultuuriloost” 4. väljaannet “Ruti raamat”.
- 10. ja 11. mai** Eesti Folkloori Instituudi, Eesti Kirjandusmuuseumi folkloristika osakonna ning Eesti Kultuuriloo ja Folkloristika Keskuse interdistsiplinaarne meditsiiniantropoloogia konverents “Medica” III, mille ettekandeid ühendavaks teemaks oli võõra muutumine omaks. Esinejateks olid Argo Moor, Kurmo Konsa, Mare Kõiva, Marju Torp, Jaan Kasmel, Tiiu Kasmel, Raivo Kalle, Stella Kuhi, Renata Sõukand, Ave Tupits, Kelli Arusaar, Kaarina Rein, Anti Liiv ja Ken Kalling (<http://www.folklore.ee/rl/fo/konve/medicaIII/>).
- 12.–14. maini** Grandi “Folkloristika ja refleksiivne kultuurikriitika” raames teine rahvusvaheline seminar “Folkloristika ajalugu: refleksiivne vaade” Villa Tamemekannus. Ettekannetega esinesid Kristin Kuutma, Diarmuid Ó Giolláin, Dace Bula, Pertti Anttonen, Jonathan Roper, Stein Mathisen, Janika Oras ja Katre Kikas.
- 19. mai** Kultuurifestivali “Vanemuise kultuuritänava päev” raames oli Eesti Kirjandusmuuseumis avatud piltmõistatuste töötuba koolilastele ja käia sai Lilla Daami ringkäigul. Plangul Kirjandusmuuseumi vas-

tas oli üleval näitus “Tartu – toredate inimeste linn”
2.

- 23. mai** Eesti Kultuuriloo ja Folkloristika Keskuse seminar “Populaarkultuuri võim ja rahvuslik identiteet 21. sajandil”. Ettekandega esines Tarja Rautiainen Tampere Ülikooli muusikaantropoloogia õppetoolist.
- 3. ja 4. juuni** Traditsiooniline Nüpli kevadkool, mille teemaks oli “Subjekt ja kirjanduslik tekst”. Kevadkooli korraldasid Jaak Tomberg ja Aare Pilv. Esinesid Helen Kurss, Berk Vaher, Valle-Sten Maiste, Tanel Lepsoo, Eneken Laanes, Jaan Kangilaski, Arne Merilai, Eduard Parhomenko ja Tõnu Önnepalu.
- 26.–28. juunini** Folkloristika osakonna väljasõiduseminar “Keelest meeleni” Vormsi saarel Rumpo külas. Esinesid Pille Kippar, Aado Lintrop, Ülo Siimets, Kristi Salve, Nikolay Kuznetsov, Katre Õim, Asta Õim, Anneli Baran, Liisi Laineste, Karin Maria Rooleid, Piret Voolaid, Ell Vahtramäe, Mare Kõiva, Marju Torp, Raivo Kalle ja Ekaterina Anastasova (<http://www.folklore.ee/rl/fo/konve/vormsi/>).
- 27.–30. juunini** Rahvusvaheline välisbalti arhiivide konverents, mille korraldasid Eesti Kirjandusmuuseum, Rahvusarhiiv ja Karl Ristikivi Selts. Osalesid Ida ja Lääne diasporaa rahvuskogukondade esindajad, välisbalti arhiivmaterjale koguvate asukohamaade ja Balti riikide mäluasutuste töötajad. Saabus üle 120 külalise kümnest riigist, peeti üle 30 ettekande ja toimusid ümarlauadiskussioonid. Avati näitused “Käsikirjast raamatuks. Eesti Kirjandusmuuseumi väliseesti kogude põhjal valminud väljaanded” ja “Samaara eestlaste jälgedes”. 1. juulil järgnes väljasõit Tallinna. Külastati

Kumu Kunstmuuseumi, Tallinna Ülikooli akadeemilist raamatukogu ja Riigiarhiivi.

- 4. juuli** Eesti Kultuuriloo ja Folkloristika Keskuse seminar “Etnilised ja religioossed vähemused Bulgaarias üleminekuperioodil”. Loenguga esines Ekaterina Anastasova Bulgaaria Teaduste Akadeemia Folkloori Uurimise Instituudist.
- 12. september** Uldo Mölderil maalinäitus “Vesi ja värv” kirjandus-
– 5. detsember muuseumi ruumes.
- 29. september** Uus-Meremaa teadlaste loeng “Mõtteid Aotearoast – Uus-Meremaast”. Illustreeritud loengu pidasid Lydia Wevers ja Richard Hill Victoria ülikoolist Wellingtonis, kes rääkisid Uus-Meremaa uuringute Stouti keskuse tööst, maooride ajaloo ja esindatusest Uus-Meremaal. Oma uurimistööd tutvustas ka Brigitte Bönisch-Brednich.
- 17.–19. oktoobrini** Eesti Kirjandusmuuseumi folkloristika osakonna ning Leedu Kirjanduse ja Folkloori Instituudi ühisseminar “Innovations and Traditions in Contemporary Society” Vilniuses. Esinesid Anneli Baran, Mare Kalda, Mare Kõiva, Andres Kuperjanov, Karin Maria Rooleid ja Piret Voolaid.
- 25. oktoober** Oskar Kallase päev – XXI eesti raamatuteaduse konverents. Konverentsil astusid üles Kurmo Konasa, Vello Paatsi, Rene Haljasmäe, Anu Pallas, Piret Lotman, Mare Luuk, Anne Ainz ja Tiiu Reimo. Esitleti sarja “Arhiivraamatukogu varamu” uusi väljaandeid.
- 26. oktoober** Akadeemilise Rahvaluule Seltsi kogumiskonverents “Kogumistöö mõtestamine”. Esinesid Elo-Hanna Seljamaa, Kristi Salve, Piret Koosa, Madis Arukask,

Žanna Pärtlas, Andreas Kalkun, Valdo Valper, Piiret Voolaid, Risto Järv, Marju Himma, Liisa Põld, Liisi Bakhoff, Anneliis Klaus ja Helen Kõmmus. Vaadati filmi “Vepsän sai *ehk Vepsa pulm*”, mida kommenteeris Kristi Salve.

1. ja 2. november Eesti Kultuuriloo ja Folkloristika Keskuse aastakonverents “Tsensuur ja enesetsensuur” Rõuge vallas Koike külalistemajas. Esinesid Maarja Lõhmus, Sirje Olesk, Berk Vaher, Arvo Krikmann, Kristi Salve, Tõnno Jonuks, Janika Oras, Katre Kikas, Tiina Kirss, Rutt Hinrikus, Janika Kronberg, Risto Järv, Aado Lintrop, Mare Kõiva, Anu Korb ja Liisi Laineste. Esitleti keskuse aastaraamatut “Võim ja kultuur” II (<http://www.folklore.ee/tippkeskus/tsensuur/kava.htm>).

14. november Soome folkloristi Tuija Saarineni loeng “Teistsugune inimene ja külakogukond. Veidriku elust ja huumorist”. Ettekannet kommenteeris Mall Hiemäe.

15. november – 15. jaanuar 2007 Taisto Kalevi Raudalaise fotonäitus “Viimaste tead-
jate juurde. Fotovalik Eesti Kirjandusmuuseumi välitöödelt 1999–2004” Tartu Ingeri majas.

22. ja 23. november Rahvusvaheline konverents “Regilaulu müüdid ja ideoloogiad”, millel osalesid Eesti ja Soome ülikoolide ja teadusasutuste laulu-uurijad. Esinesid Hasso Krull, Aado Lintrop, Madis Arukask, Irma Riitta Järvinen, Jukka Saarinen, Jouni Hyvönen, Niina Hämäläinen, Andreas Kalkun, Urmas Kalla, Senni Timonen, Liina Saarlo, Janika Oras, Kati Heinonen, Kanni Labi, Mari Sarv, Tiiu Jaago, Žanna Pärtlas ja Taive Särg. Konverentsi raames avati trepigaleriis näitus “Kultuurilugu loomas ja leidmas. Akadeemiline Rahvaluule Selts 80” (koos-

tajad Alar Madisson, Rein Saukas ja Taive Särg) (<http://www.folklore.ee/rl/era/uudis/regikava2006.htm>).

- 7. detsember** Dokumentaalfilmi “Masingu maastikud III: Surm on öömaja põllul” (Estinfilm, 2006) linastus Eesti Kirjandusmuuseumi saalis.
- 8. detsember** Indrek Hirve juubelikonverents. Konverentsil võtsid sõna Rebekka Lotman, Kadri Tüür, Kaia Sisask, Mirjam Peol, Margus Kasterpalu. Indrek Hirve uut valikkogu “Surmapõletaja” esitles Doris Kareva. Avati ka Indrek Hirve loomingut tutvustav näitus.
- 8. detsember – 31. jaanuar 2007** Näitus “Indrek Hirve graafikat ja keraamikat”, kus sai näha kirjaniku käsikirju, fotosid, keraamikat ja graafikat.
- 15. ja 17. detsember** Grandi “Folkloristika ja refleksiivne kultuurikriitika (20. saj esimene pool)” raames korraldati koostöös Läti Ülikooliga Riias kolmas rahvusvaheline seminar “Folkloristika ajalugu: refleksiivne vaade”. Esinesid Kristin Kuutma, Dace Bula, Pertti Anttonen, Jouni Hyvönen, Katre Kikas, Monika Tasa, Barbro Klein, Diarmuid Ó Giolláin, Ergo-Hart Västrik, Mārtiņš Boiko ja Elo-Hanna Seljamaa.
- 20. ja 21. detsember** 50. Kreutzwaldi päevade teaduslikul konverentsil esinesid Rein Raud, Jüri Allik, Janika Kronberg, Veljo Tormis, Anna Žigure, Mari-Liis Tammiste, Mart Velsker, Liina Lukas. Teisel päeval esinesid Maarja Lõhmus, Mare Kõiva, Eda Kalmre, Mare Kalda, Hasso Krull ja Igor Tõnurist. Konverentsil anti Hasso Krullile üle Eesti Rahvuskultuuri Fondi Ivar Ivaski mälestusfondi stipendium esseeraamatu “Loomise mõnu ja kiri” eest.